

گام‌های توسعه در آموزش پزشکی
مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
دوره دوازدهم، شماره پنجم، ص ۷۲۴-۷۱۸، ۱۳۹۴

بررسی رویکردهای یادگیری و ارتباط آن با ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۳

آتنا رحمتی^۱، سکینه سبزواری^{۲*}، محمودرضا دهقانی^۳

۱. کارشناس ارشد آموزش پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران
۲. دکتری آموزش پرستاری و کارشناس ارشد آموزش پزشکی، استادیار، گروه آموزش پزشکی و مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران
۳. کارشناس ارشد آموزش پزشکی، مربی، گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات مدیریت ارائه خدمات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

● دریافت مقاله: ۹۳/۱۱/۲۸   آخرین اصلاح مقاله: ۹۴/۲/۲۰   ● پذیرش مقاله: ۹۴/۲/۲۱

زمینه و هدف: یکی از مسایل مهم در تفاوت‌های فردی دانشجویان، رویکردهای یادگیری آنان می‌باشد. رویکردهای یادگیری روش‌هایی هستند که یادگیرنده به وسیله آن‌ها اقدام به انتخاب اطلاعات و یکپارچه‌سازی آن‌ها می‌کند. شناسایی رویکردهای یادگیری دانشجویان و برنامه‌ریزی آموزشی در جهت آن‌ها، منجر به پیشرفت تحصیلی دانشجویان می‌شود. هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی رویکردهای یادگیری و تعیین ارتباط آن با ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان بود.

روش کار: این پژوهش از نوع توصیفی، تحلیلی و همبستگی بود و بر روی ۴۰۰ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند، انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه‌ای دارای دو بخش اطلاعات دموگرافیک و رویکردهای یادگیری بود. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و آمار تحلیلی (آزمون‌های ANOVA و χ^2) در نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: رویکرد عمقی، سطحی و سطحی-عمقی در دانشجویان تحصیلات تکمیلی به ترتیب ۷۰/۵، ۲۳/۵ و ۶/۰ درصد بود. همچنین، در میان ویژگی‌های دموگرافیک مشارکت کنندگان، رویکردهای یادگیری دانشجویان با شغل آن‌ها ارتباط معنی‌داری را نشان داد ($P = ۰/۰۳۲$) و با ویژگی‌های دیگر آنان ارتباطی نداشت.

نتیجه‌گیری: بیشترین رویکرد یادگیری در دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، رویکرد عمقی می‌باشد که بین این رویکرد با شغل دانشجویان ارتباط معنی‌داری مشاهده شد؛ به طوری که میزان آن در افراد غیر شاغل بیشتر بود. این نتایج برای دانشگاه و استادان مفید است.

کلید واژه‌ها: رویکردهای یادگیری، ویژگی‌های دموگرافیک، دانشجویان تحصیلات تکمیلی

*نویسنده مسئول: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

● تلفن: ۰۳۴-۳۱۲۲۵۳۳۵   ● شماره: ۰۳۴-۳۱۲۲۵۳۴۷

Email: s_sabzevari@kmu.ac.ir

مقدمه

یادگیری و آموزش، محصول عوامل ترکیبی و پیچیده‌ای از ویژگی‌های یادگیرنده تا عوامل محیطی می‌باشد. در گذشته تصور می‌شد که عوامل مربوط به یادگیرنده، قابلیت کنترل و تغییر از بیرون را ندارد و جهت بهبود و بسترسازی یادگیری و آموزش، بر عوامل محیطی تمرکز می‌شد. امروزه بخش‌های قابل توجهی از عوامل مربوط به فرد نیز قابل برنامه‌ریزی، پیش‌بینی و تغییر در جهت همسو شدن با جریان یادگیری و آموزش می‌باشد. تحقیقات مختلف، هر کدام گوشه‌ای از زوایای آموزش را روشن ساخته‌اند (۱). یمینی در مطالعه خود بیان کرد که یادگیری افراد تحت تأثیر اکوسیستم پیچیده‌ای متشکل از مؤلفه‌های موقعیت یادگیری و توانایی‌های متفاوت و بالقوه افراد یادگیرنده است (۲). مباحث مربوط به تفاوت‌های فردی، با طرح مفاهیمی همچون رویکردهای یادگیری، جایگاه ویژه‌ای را در تبیین علل و زمینه‌های یادگیری به خود اختصاص داده‌اند و بر شیوه‌های مورد رجحان فرد در فرایند پردازش اطلاعات توجه خاصی دارند (۳).

بیشتر روان‌شناسان پرورشی و متخصصان یادگیری، چگونگی برخورد یادگیرندگان با مطالب را رویکرد یادگیری بیان کرده‌اند (۶-۴). رویکردهای یادگیری معرفت‌تصورات یا ایده‌های یادگیرنده از یادگیری است (۷). یادگیرندگان به طور عمومی به دو شکل اصلی رویکردهای یادگیری عمیق و سطحی با تکالیف درگیر می‌شوند. این رویکردها به رفتار حاصل از تفسیر آموزشی و وظایف آموزشی یادگیرنده وابسته است. چنین تفسیرهایی باعث شکل‌گیری انگیزش (یک قصد) یادگیری و فرایندهای متمایزی در غالب راهبردهای یادگیری می‌گردد (۸).

در یادگیری سه رویکرد از یکدیگر قابل تمایز است. رویکرد سطحی که در بر دارنده بازتولید مطالب آموزش داده شده جهت برآوردن حداقل مقتضیات است، رویکرد عمیق که شامل فهم واقعی مطالب یاد گرفته شده می‌باشد و رویکرد پیشرفت‌مدار که در بر گیرنده استفاده از راهبردهایی است که

نمرات فرد را به بالاترین حد می‌رساند. هر رویکرد از دو عنصر انگیزه و راهبرد تشکیل می‌شود. انگیزه، چرایی تصمیم به یادگیری دانشجویان را بیان می‌کند؛ در حالی که راهبرد، چگونگی پیشبرد یادگیری دانشجویان را مطرح می‌نماید (۹).

در تعریف هر یک از این رویکردها، محققان به این نتیجه رسیده‌اند که در رویکرد عمیق، یادگیرنده بر فهم و مرتبط ساختن اندیشه‌های موجود در مطلب یا تکلیف یادگیری متمرکز می‌گردد و شیوه اصلی او در مطالعه، منسجم‌سازی و وحدت‌بخشی مفاهیم و اصول یاد گرفته شده در یک نظام مفهومی گسترده‌تر است. در رویکرد سطحی، یادگیرنده در پی به خاطر سپردن و بازآفرینی حقایق موجود است، بی‌آن که تمرکزی بر انسجام حقایق و آفرینش یا کشف روابط جدید بین مفاهیم یاد گرفته شده، داشته باشد. این رویکرد در مقایسه با رویکرد عمیق، کمتر جنبه زایشی و پویا دارد. در رویکرد راهبردی، یادگیرنده با به کارگیری راهبردهای سازماندهی مطالعه و مدیریت زمان، تلاش می‌کند تا به کسب موفقیت نایل آید. یادگیرندگان دارای رویکرد عمقی بر کسب معنا و درک مطالب و در مقابل، یادگیرندگان دارای رویکرد سطحی بر حفظ و یادآوری مطالب تأکید دارند (۱۰).

یادگیرندگان دارای رویکرد سطحی (به منظور بر آوردن نیازهای درسی با کمترین تلاش و درگیری و اجتناب از شکست)، به انگیزش‌های بیرونی و یادگیرندگان دارای رویکرد عمقی، بر کسب معنا و درک مطالب گرایش دارند. تأکید یادگیرندگان دارای رویکرد سطحی بر حفظ و یادآوری مطالب است (۱۰)، اما یادگیرندگانی که از رویکردهای پردازش عمقی استفاده می‌کنند، به اطلاعات مطالعه شده یا مسایلی که تلاش در حل آن دارند، به عنوان ابزاری برای فهمیدن محتوا می‌نگرند. آن‌ها می‌کوشند تا اطلاعات را به یک چارچوب مفهومی بزرگ ارتباط دهند. افراد دارای رویکرد سطحی، به اطلاعات به عنوان محتوایی که باید بدون تلاش برای پیوند دادن به ایده‌های بزرگ‌تر یاد گرفته شود، می‌نگرند (۱۱).

لازم به ذکر است که هر دو رویکرد یادگیری (سطحی و

خروج آن‌ها، غیبت و تکمیل ناقص پرسش‌نامه بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه شامل دو قسمت ویژگی‌های دموگرافیک و رویکردهای یادگیری متشکل از ۲۰ گویه ۵ درجه‌ای در مقیاس لیکرت (همیشه در مورد من صدق می‌کند تا هرگز در مورد من صدق نمی‌کند) بود. همچنین، این ابزار دو مقیاس اصلی به صورت یادگیری سطحی و یادگیری عمقی (هر کدام دارای ۱۰ سؤال) داشت.

نحوه امتیازدهی پرسش‌نامه بدین صورت بود که به هر کدام از گزینه‌ها نمره‌ای از ۵ تا ۱ تعلق می‌گرفت (کاملاً موافق = ۵، (موافقم = ۴، نظری ندارم = ۳، مخالفم = ۲ و کاملاً مخالفم = ۱) و نمره مربوط به هر کدام از مقیاس‌ها از طریق جمع کردن ارزش عددی سؤال‌های مربوط به آن به دست می‌آمد. رویکرد اصلی فرد، رویکردی بود که در آن بیشترین میانگین را کسب می‌کرد. رویکردهای دیگر با توجه به میانگین به ترتیب در مراحل بعدی اهمیت قرار می‌گرفت.

در پژوهش حاضر، به ملاحظات اخلاقی معمول توجه گردید. از جمله به نمونه‌های مورد مطالعه اطمینان داده شد که اطلاعات کسب شده از آن‌ها محرمانه باقی می‌ماند و نیازی به ذکر نام و نام خانوادگی در پرسش‌نامه‌ها نیست. شرکت در پژوهش اختیاری بود و هر زمان که افراد تمایل داشتند، می‌توانستند از مطالعه خارج شوند.

در مطالعه Siddiqui، روایی محتوایی و پایایی پرسش‌نامه با روش Cronbach's alpha، ۰/۷۴ و همسانی درونی رویکرد عمیق و رویکرد سطحی به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۷۵ به دست آمد (۱۲) و این ضرایب در مطالعه Lai و همکاران به ترتیب ۰/۷۵ و ۰/۶۶ بود (۱۳). همچنین، در تحقیق احمدی ده قطب‌الدینی به منظور تعیین روایی سازه، از روش مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس استفاده شد (۱۴).

پس از تکمیل پرسش‌نامه توسط دانشجویان و جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه‌ها کدگذاری و اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی (توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و تحلیلی (آزمون‌های ANOVA و χ^2) در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲

عمقی) می‌توانند به موفقیت یادگیرندگان بینجامد. اگر آزمون معلم بر درک و فهم یادگیرندگان از موضوعات درسی تأکید داشته باشد، رویکرد عمقی منجر به پیشرفت زیاد می‌شود، اما اگر آزمون معلم بر یادگیری واقعیت‌های خاص و حفظ کردن اطلاعات تأکید نماید، رویکرد سطحی مفید خواهد بود (۱۱).

یادگیرندگان مختلف از رویکردهای متفاوتی برای یادگیری استفاده می‌کنند. بنابراین، شناخت این رویکردها و برنامه‌ریزی در جهت آن‌ها در هر دانشگاه، هم به یادگیری بهتر دانشجویان کمک خواهد کرد و هم مدرسان را جهت تدریس با نتایج یادگیری بهتر سوق خواهد داد و از آنجایی که دانشجویان تحصیلات تکمیلی قشر برتر هر دانشگاه و جزء استادان آینده و نخبگان کشور به شمار می‌روند، شناخت این رویکردها برای آنان جهت برنامه‌ریزی تحصیلی حایز اهمیت می‌باشد. به دلیل این که ویژگی‌های فراگیر از جمله عوامل مؤثر در فرایند یاددهی و یادگیری است، از مدرسان انتظار می‌رود تا به منظور اثربخشی بیشتر فرایند تدریس، به این متغیرها توجه خاصی نمایند. مطالعه حاضر به منظور بررسی رابطه احتمالی رویکردهای یادگیری و ارتباط آن با ویژگی‌های فردی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد.

روش کار

این مطالعه از نوع همبستگی بود که در سال ۱۳۹۲ بر روی ۹۴۰ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی (مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری) دانشگاه علوم پزشکی کرمان که در ترم دوم سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول به تحصیل بودند، انجام گردید. حجم نمونه با استفاده از فرمول جامعه محدود، ۳۶۵ نفر تعیین شد. جهت افزایش اعتبار داده‌ها، ۴۰۰ نفر به صورت تصادفی با استفاده از لیست حضور و غیاب دانشجویان هر دانشکده انتخاب شدند.

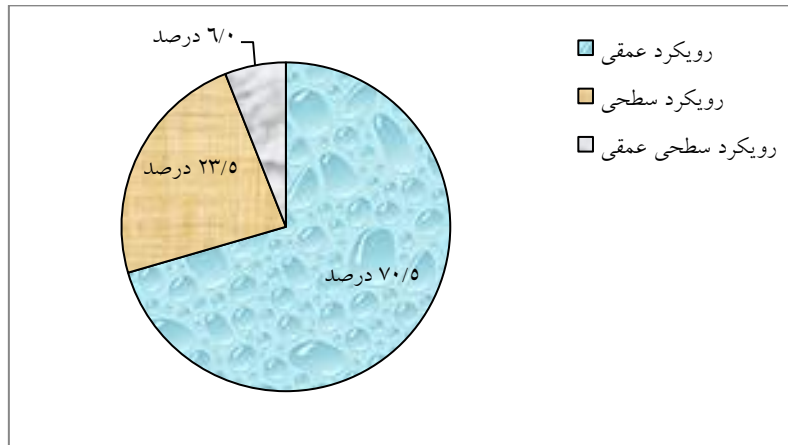
معیارهای ورود دانشجویان به مطالعه شامل دانشجوی تحصیلات تکمیلی و تمایل به شرکت در مطالعه و معیار

زنان تشکیل دادند. ۲۹۷ نفر (۷۴/۲ درصد) مجرد، ۱۰۳ نفر (۲۵/۸ درصد) متأهل و ۳۳۴ نفر (۸۳/۵ درصد) ساکن خوابگاه بودند. ۳۷۶ نفر (۹۴/۰ درصد) از مشارکت کنندگان در شهر زندگی می‌کردند و ۲۹۲ نفر (۷۳/۰ درصد) غیر شاغل بودند. بیشترین رویکرد یادگیری در دانشجویان به ترتیب، رویکرد عمقی، سطحی و سطحی-عمقی بود (شکل ۱).

(version 22, SPSS Inc., Chicago, IL) تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های مطالعه، ۱۵۴ نفر (۳۸/۵ درصد) از شرکت کنندگان را مردان و ۲۴۶ نفر (۶۱/۵ درصد) آنان را

شکل ۱: فراوانی رویکردهای یادگیری مشارکت کنندگان مطالعه

آزمون χ^2 ، بین رویکردهای یادگیری با شغل افراد ($P = ۰/۰۳۲$) ارتباط آماری معنی‌داری مشاهده شد (جدول ۱).

ارتباط معنی‌داری بین رویکردهای یادگیری و ویژگی‌های دموگرافیک مشارکت کنندگان وجود داشت. بر اساس نتایج

جدول ۱: ارتباط رویکردها و ویژگی‌های دموگرافیک شرکت کنندگان مطالعه

P	مجموع تعداد (درصد)	ویژگی‌های شخصی			رویکردها	
		سطحی-عمقی تعداد (درصد)	سطحی تعداد (درصد)	عمقی تعداد (درصد)	عمقی	سطحی
۰/۱۵۵	۱۵۴ (۱۰۰)	۱۱ (۷/۲)	۴۳ (۲۷/۹)	۱۰۰ (۶۴/۹)	مرد	جنس
	۲۴۶ (۱۰۰)	۱۳ (۵/۳)	۵۱ (۲۰/۷)	۱۸۲ (۷۴/۰)	زن	
۰/۰۶۷	۳۷۶ (۱۰۰)	۲۰ (۵/۳)	۹۰ (۲۳/۹)	۲۶۶ (۷۰/۸)	شهر	مکان زندگی
	۲۴ (۱۰۰)	۴ (۱۶/۷)	۴ (۱۶/۷)	۱۶ (۶۶/۶)	روستا	
۰/۱۷۴	۳۳۴ (۱۰۰)	۱۷ (۵/۱)	۷۷ (۲۳/۱)	۲۴۰ (۷۱/۸)	بله	حضور در خوابگاه
	۶۶ (۱۰۰)	۷ (۱۰/۶)	۱۷ (۲۵/۸)	۴۲ (۶۳/۶)	خیر	
۰/۹۷۶	۲۹۷ (۱۰۰)	۱۸ (۶/۱)	۶۹ (۲۳/۲)	۲۱۰ (۷۰/۷)	مجرد	تأهل
	۱۰۳ (۱۰۰)	۶ (۵/۸)	۲۵ (۲۴/۳)	۷۲ (۶۹/۹)	متأهل	
*۰/۰۳۲	۱۰۸ (۱۰۰)	۷ (۶/۵)	۳۵ (۳۲/۴)	۶۶ (۶۱/۱)	شاغل	شغل
	۲۹۲ (۱۰۰)	۱۷ (۵/۸)	۵۹ (۲۰/۲)	۲۱۶ (۷۴/۰)	غیر شاغل	

*وجود ارتباط معنی‌دار

بحث و نتیجه گیری

بر اساس نتایج تحقیق حاضر، بیشتر دانشجویان (۷۰/۵ درصد) رویکرد عمقی دارند؛ به این معنی که آن‌ها در یادگیری بیشتر به دنبال مقاصد عمقی و درک و فهم کامل مطالب هستند تا این‌که یادگیری خود را به الزامات درسی و دید کلی از درس محدود نمایند. پژوهش غلامی بر روی دانشجویان رشته پرستاری و مامایی بوشهر نیز نشان داد که اغلب آنان از رویکرد عمقی استفاده می‌کردند (۱۵). شهرآبادی و همکاران در تحقیق خود بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، مشخص کردند که رویکرد یادگیری بیشتر از نیمی از دانشجویان، عمقی می‌باشد (۱۶).

نتایج پژوهش قاضی طباطبایی و همکاران در دانشگاه تهران نشان داد که دانشجویان این دانشگاه، بیشتر از رویکرد عمقی استفاده می‌کنند (۱۷). یافته‌های مطالعه منصوری و همکاران در شیراز نیز حاکی از آن بود که رویکرد غالب دانشجویان، عمقی می‌باشد (۱۸). بیشترین رویکرد یادگیری در دانشجویان تحصیلات تکمیلی مطالعه شاری و همکاران، از نوع عمقی بود (۱۹)، اما نتایج تحقیق Lapeyre بیان نمود که دانشجویان به رویکرد سطحی تمایل دارند (۲۰). با توجه به این که رویکرد دانشجویان در بیشتر تحقیقات، نتایج مشابهی با پژوهش حاضر نشان می‌دهد، تفاوت در نتیجه می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد که از آن جمله می‌توان به مشخصات شرکت کنندگان و مکان اجرای تحقیق در آن‌ها اشاره کرد؛ بدین صورت که نمونه‌های مطالعه حاضر دانشجویان تحصیلات تکمیلی بودند، اما نمونه‌های تحقیق Lapeyre (۲۰) را دانشجویان پرستاری تشکیل دادند. همچنین، تفاوت در محیط، سطح تحصیلات و ویژگی‌های فردی دانشجویان، می‌تواند از علل دیگر مغایرت به شمار رود.

در بررسی ارتباط رویکردهای یادگیری با ویژگی‌های دموگرافیک، تنها ارتباط معنی‌دار با شغل دانشجویان مشاهده شد. نتایج مطالعات مختلف نشان داد که رویکرد غالب و ترجیحی در نمونه‌ها، تحت تأثیر عوامل شخصیتی و محیط زندگی فرد قرار

دارد. از جمله این‌که در پژوهش Diehm و Lupton رویکردهای یادگیری با ویژگی‌های فردی یادگیرندگان ارتباط داشت (۲۱). همچنین، بین رویکردهای یادگیری و ویژگی‌های فردی در مطالعه Segers و همکاران، ارتباط معنی‌داری مشاهده شد (۲۲). دو عامل مهم «رویکردهای یادگیری و ویژگی‌های فردی» در تحقیق شکورنیا و همکاران نیز با یکدیگر مرتبط بودند (۲۳). با توجه به این‌که در مطالعه حاضر افراد شاغل بیشتر رویکرد سطحی داشتند، می‌توان عنوان نمود که داشتن شغل در حین تحصیل به ویژه در مقطع تحصیلات تکمیلی، به عنوان عامل بازدارنده‌ای در فرایند یاددهی - یادگیری محسوب می‌شود. همچنین، در مطالعه حاضر اغلب شرکت کنندگان دارای رویکرد عمقی، مجرد بودند.

آموزش عالی همواره طرفدار رویکرد یادگیری عمقی بوده است؛ چرا که هدف آن، توسعه فکری و توان افراد و یافتن جایگاه مناسب در آینده توسط هر فرد می‌باشد. در تحقیق حاضر نیز درصد بالایی از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، دارای رویکرد عمقی بودند و مشاهده شد که شغل از جمله عوامل تأثیرگذار بر رویکردهای یادگیری این دانشجویان می‌باشد؛ به گونه‌ای که دانشجویان غیر شاغل از رویکرد یادگیری عمقی بیشتری استفاده می‌کردند.

در این مطالعه، رویکرد عمقی دارای بیشترین فراوانی بود و ارتباط معنی‌داری با ویژگی‌های دموگرافیک داشت. از آنجایی که دانشجویان تحصیلات تکمیلی جزء قشر آموزندگان برتر هر دانشگاه به شمار می‌روند، انتظار می‌رود که رویکرد عمقی به عنوان رویکرد یادگیری ترجیحی دانشجویان شناخته شود و موانع موجود در توسعه آن از جانب مسؤلان بر داشته شود. با توجه به غالب بودن رویکرد عمقی در میان دانشجویان مطالعه حاضر، توجه استادان و دانشگاه‌ها به این رویکردها و تنظیم برنامه‌های آموزشی و یادگیری در جهت آن، می‌تواند منجر به افزایش علاقه، رغبت و اشتیاق بیشتر دانشجویان به یادگیری گردد. استفاده از شیوه‌های تدریس دانشجو محور در این راستا، رویکرد عمقی را در دانشجویان تقویت می‌نماید.

سیاسگزارى

دانشگاه علوم پزشکی کرمان می‌باشد. بدین وسیله از همکاری صمیمانه کلیه مسئولان و دانشجویان شرکت کننده در مطالعه، کمال تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد و طرح مصوب شماره ۹۳/۲۸۲ معاونت تحقیقات و فن‌آوری

References:

- Zandi B. (dissertation). The relationship between Dependent/independent learning styles with academic achievement of the field of Persian language in academic students in their junior year of Saghez City. Yazd: Yazd University; 2009:2. [In Persian]
- Yamini M. (dissertation). Relationship between thinking and perception of classroom learning environment (with emphasis on the construction of social learning) approach and student learning outcomes. Tehran: University of Teacher Education; 2009: 2. [In Persian]
- Lawrence G. Looking at Type and Learning Styles. 4rd ed. US: Center for Applications of Psychological Type; 2007.
- Saif AA. Modern educational psychology. Tehran: Doran Pub; 2010: 284. [In Persian]
- Saif AA, Fathabadi J. Different approaches to lesson study and the relationship of study skills with academic achievement, gender and educational experience of university students. Daneshvar Raftar. 2008; 15(33): 29-40. [In Persian]
- Roshanaei M. The relationship between approaches to learning and preferences for instructional methods. Quarterly J Res Planning Higher Educ. 2007; 13(3): 109-42. [In Persian]
- Cano F. Epistemological beliefs and approaches to learning: their change through secondary school and their influence on academic performance. Br J Educ Psychol. 2005;75 (Pt 2):203-21.
- Cano F, Berbén AB. University students' achievement goals and approaches to learning in mathematics. Br J Educ Psychol. 2009; 79 (Pt 1):131-53.
- Cano F Consonance and dissonance in students' learning experience. Learning and Instruction. 2005; 15(3):201-23.
- Saif AA. Modern educational psychology: psychology of learning and instruction. 6th ed. Tehran: Dooran; 2009. [In Persian]
- Eggen PD, Kauchak DP, Garry S. Educational psychology: Windows on classrooms. 9th ed. New Jersey: Prentice Hall; 2012.
- Siddiqui Z. (dissertation). Study approaches of students in Pakistan: the revised two factor study process questionnaire experience. Perth, Australia: University of Western Australia; 2006: 1-11.
- Lai PYM, Chan KW, Wong KYA. A study of intrinsic motivation, achievement goals and study strategies of Hong Kong Chinese secondary students. Australian Association for Research in Education (AARE) Conference; 2006 Apr 15; Adelaide, Australian. 2013. Available from: <http://www.aare.edu.au/data/publications/2006/lai06321.pdf>
- Ahmadi Deh Gutbuddini M. (dissertation). The relationship between mastery goals, performance objectives, avoidance orientation, learning strategies and problem-solving ability of students in Kerman Azad University. Kerman: Islamic Azad University of Kerman; 2009: 1. [In Persian]
- Gholami S. (dissertation). Investigation of nursing students' learning approaches in Nursing and Midwifery School of Bushehr. Bushehr: Bushehr University of Medical Sciences; 2013:1-5. [In Persian]
- Shahrabadi E, Rezaeian M, Haghdoost AA. The relationship of study and learning approaches with students' academic achievement in Rafsanjan University of Medical Sciences. Iran J Med Educ. 2014;13(10): 860-68. [In Persian]
- Ghazi Tabatabai M, Yousefi Afrashte M, Siami L. Evaluation of student learning approaches and how they tend to: application of mixed research. Quarterly J Res Planning Higher Educ. 2014; 19(4): 27-50. [In Persian]
- Mansoori R, Soltani A, Rahemi F, Moosavinasab S, Ayatollahi M. Nursing and midwifery baccalaureate students' approaches to study and learning at Fatemeh School of Nursing, Shiraz University of Medical Sciences. J Med Educ. 2004; 6(1):89 -94. [In Persian]
- Shaari R, Mahmud N, Wahab SRA, Rahim KA, Rajab A, Panatik SA. Deep as a Learning Approach in Inspiring Creative and Innovative Minds among Postgraduate Students in Research University. Procedia Soc Behav Sci. 2012; 40(1):152-6. [In Persian]
- Lapeyre E. Nursing students' learning styles: a comparison of degree and non-degree student approaches to studying. Nurse Educ Today. 1992; 12(3):192-9.

21. Diehm RA, Lupton M. Approaches to learning information literacy: a phenomenographic study. *J Acad Librarianship*. 2012; 38(4):217 - 25.
22. Segers M, Martens R, Van den Bossche P. Understanding how a case-based assessment instrument influences student teachers' learning approaches. *Teaching and Teacher Education*. 2008; 24(7):1751-64.
23. Shakurnia A, Elhampour H, Ghafourian Borojerd M, Saiedian R. Nursing and medical students' studying and learning approaches. *Jentashapir J Health Res*. 2011; 2(4):201-12. [In Persian]

A Study of Learning Approaches and their Relationship with Demographic Characteristics of Postgraduate Students of Kerman University of Medical Sciences, Iran, in 2014

Atena Rahmati¹, Sakineh Sabzevari^{2*}, Mahmoud Reza Dehghani³

1. *M.Sc. in Medical Education, Medical Education Development Center, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran*

2. *Ph.D. in Nursing Education, M.Sc. in Medical Education, Assistant Professor, Department of Medical Education AND Medical Education Development Center, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran*

3. *M.Sc. in Medical Education, Instructor, Department of Medical Education, Health Services Management Research Center, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran*

• **Received:** 17 Feb, 2015

• **Received Corrected Version:** 10 May, 2015

• **Accepted:** 11 May, 2015

Background & Objective: An important individual difference among students is their learning approaches. Learning approaches are styles through which the learner selects information and integrates them. Identifying students' learning approaches and educational planning result in the attainment of educational achievements by students. The aim of this study was to evaluate learning approaches and determine their relationship with demographic characteristics of postgraduate students of Kerman University of Medical Sciences, Iran.

Methods: This was a descriptive, analytical, correlational study on 400 postgraduate students selected through random sampling. The data collection tool consisted of a questionnaire with two sections of demographic characteristics and learning approaches. Data were analyzed using descriptive statistics (frequency, mean, and standard deviation) and ANOVA and chi-square tests in SPSS software.

Results: The frequencies of deep, surface, and surface-deep approaches among the students were 70.5%, 23.5%, and 6.0%. Moreover, among demographic characteristic, the students' occupation had a significant relationship with their approaches to learning ($P = 0.032$). There was no relationship between learning approaches and other demographic characteristics of students.

Conclusion: This study showed that the majority of postgraduate students in Kerman University of Medical Sciences preferred the deep learning approach. This learning approach had a significant relationship with their occupation. Its frequency was higher in unemployed people. These findings are useful for the university and professors.

Key Words: Learning approaches, Demographic characteristics, Graduate students

*Correspondence: Medical Education Development Center, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran

• **Tel:** (+98) 34 3132 5335

• **Fax:** (+98) 34 3132 5347

• **Email:** s_sabzevari@kmu.ac.ir